

Onderwerp Op A+ niveau brengen van begraafplaatsen Akendam en St. Jozef	
Nummer	2021/192276
Portefeuillehouder	Rog, M.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	Bedrijven
Auteur	Ilse van der Meer
Telefoonnummer	023-5114497
Email	ivandermeer@haarlem.nl
Kernboodschap	Op de begraafplaatsen Akendam en St. Jozef is al een aantal jaren sprake van achterblijvend onderhoud in het groen. De uitstraling moet volgens de vastgestelde gemeentelijke normen op A+ kwaliteit zijn, behorend bij waardige gedenkparken. Het niveau is nu lager en het aantal klachten van bezoekers neemt toe. Goed onderhouden begraafplaatsen leiden tot een plek voor nabestaanden voor het gedenken van dierbaren maar ook tot een ontmoetingsplaats voor inwoners waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van een begraafplaats kunnen worden beleefd. Er is daarom een plan uitgewerkt om het achterstallig onderhoud weg te werken en de begraafplaatsen weer op de gewenste A+ norm te brengen. Ook het bomenbestand wordt hiermee op peil gebracht, er worden 83 bomen geplant, verdeeld over beide begraafplaatsen.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de Informatienota ter kennisname naar de commissie beheer.
Relevante eerdere besluiten	Geen
Besluit College d.d. 13 april 2021	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De gemeente kent een drietal mooi gesitueerde begraafplaatsen in Haarlem. Begraafplaats Kleverlaan aan de rand van het centrum en de begraafplaatsen Akendam en St. Jozef in de uiterste punt van het noorden van de stad. Deze informatienota betreft het achterstallig onderhoud op de begraafplaatsen Akendam en St. Jozef. Vanwege de oorspronkelijke parkachtige aanleg en de goede bodemkwaliteit kent de monumentale begraafplaats Kleverlaan een goede staat van onderhoud. De uitstraling van de begraafplaatsen Akendam en St. Jozef wordt door het achterblijvend onderhoud steeds minder, wat resulteert in een toenemend aantal klachten van nabestaanden. Goed onderhouden begraafplaatsen leiden tot een plek voor nabestaanden voor het gedenken van dierbaren, maar ook tot een ontmoetingsplaats voor inwoners waar de natuur- en cultuurhistorische waarden van een begraafplaats kunnen worden beleefd. Zie bijlage 1.

Het ontstaan van het achterblijvend onderhoud heeft een aantal oorzaken. Er is een groot aantal zieke iepen gekapt en niet vervangen en daarnaast zijn in het verleden gekapte bomen ook niet herplant. De heggen en de hagen hebben grote gaten waardoor ze niet meer een geheel vormen en vanaf 2017 mag er niet langer met chemische bestrijdingsmiddelen worden gewerkt waardoor onkruid in het grind niet voldoende verwijderd kan worden. Verder blijkt nu dat de budgetten al langer niet toereikend waren om de begraafplaatsen op het gevraagde niveau te onderhouden. Vanaf 2014 zijn deze budgetten niet meer getoetst aan de vraag en is de kwaliteit langzamerhand achteruit gegaan. Qua bestrijding van onkruid heeft extra inzet van Paswerk plaatsgevonden en het lag in de bedoeling dat er paden omgevormd zouden worden zodat onderhoud makkelijker zou worden. Dit heeft niet het gewenste effect gehad, mede doordat er geen omvorming heeft plaatsgevonden van de paden en in de natuurlijke omgeving van de graven. De paden zijn nu zanderig en niet een groen bospad en daardoor minder goed begaanbaar voor minder validen. Ook de heggen die een natuurlijke omheining van de rijen graven moeten bieden, hebben de laatste jaren aan kwaliteit ingeboet en zijn niet vervangen waar nodig. Er is in kaart gebracht wat de huidige staat van het groen is en wat er verbeterd moet worden. Verder zijn de kosten voor structurele onderhoud en de benodigde kosten van deze verbeterslag in kaart gebracht.

2. Kernboodschap

Op de begraafplaatsen Akendam en St. Jozef is al een aantal jaren sprake van achterblijvend onderhoud in het groen en paden. De uitstraling moet volgens de vastgestelde gemeentelijke normen op A+ kwaliteit zijn, behorend bij waardige gedenkparken. Om deze kwaliteit te bereiken is een plan van aanpak opgesteld waarin de omvorming van de paden, het natuurlijk groen rondom de graven en het op peil brengen van het bomenbestand en heggen, hagen en heesters zijn opgenomen. Er worden 83 bomen geplant, verdeeld over beide begraafplaatsen. Ook is het structureel onderhoud van de begraafplaatsen in het plan opgenomen, zodat een blijvende passende uitstraling in de toekomst is geborgd.

3. Consequenties

- *Het blijvend kunnen bieden van een mooi verzorgde gedenkplaats*

Voor nabestaanden zijn de begraafplaatsen een plek waar zij regelmatig terugkeren om hun dierbaren te herdenken. Daarbij hoort een hoge onderhoudskwaliteit van het groen. Voor nabestaanden is dat belangrijk. Respectvol omgaan met de groenomgeving maakt dat nabestaanden makkelijker de begraafplaats bezoeken. Door de huidige staat van het groenonderhoud te verbeteren zullen klachten van nabestaanden over de onderhoudskwaliteit en het onkruid afnemen en worden de paden weer beter begaanbaar.

- *Waarde voor de natuur*

De begraafplaatsen hebben een steeds belangrijker functie in de ecologische structuur van de omgeving. De verweving van groen binnen de bebouwing levert beschutte ruimtes op die geschikte leefgebieden vormen voor bijzondere planten en dieren. Ook kunnen de begraafplaatsen bijdragen aan kansen voor stikstofopname en waterretentie. De begraafplaatsen zijn 7 dagen per week geopend. Bij een meer parkachtige uitstraling met veel groen is de ervaring van andere begraafplaatsen dat steeds meer inwoners makkelijker hun weg weten te vinden voor een wandeling met natuur- en cultuurhistorische waarden.

- *Voldoen aan de gemeentelijke A+ groen kwaliteitsnorm*

Vanaf 2017 is het niet meer toegestaan om chemische onkruidbestrijding te gebruiken. Dat betekent dat een groot areaal handmatig geschoffeld moet worden om graven, paden en plantvakken onkruidvrij te houden. Het lukt onvoldoende om de begraafplaatsen onkruidvrij en goed onderhouden te laten zijn. Het onderhoudsniveau van de paden en plantvakken is op dit moment lager dan A+ niveau. Er moet een fors aantal hagen en heggen worden bijgeplant zodat het weer 1 geheel vormt. Er moeten meer bomen worden geplant waardoor paden kunnen vergrassen waarmee de zandpaden omgevormd worden in bospaden. De plantdichtheid zal aanzienlijk verhoogd moeten worden en er moet gestart worden met het aanbrengen van biodiversiteit in de groenelementen. Mede door deze verandering heeft onkruid minder kans en neemt ook de intensiteit van schoffelen op termijn af en zien de begraafplaatsen er verzorgd en waardig uit.

- *Financieel*

Er is berekend welke kosten noodzakelijk zijn om het kwaliteitsniveau terug te brengen op een A+ beeldkwaliteitsniveau. De eenmalige kosten voor het inlopen van het achterstallig onderhoud bedragen in totaal voor beide begraafplaatsen € 537.066. In dit bedrag is dan meegenomen dat de biodiversiteit vergroot wordt waardoor de begraafplaatsen een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Deze impuls in biodiversiteit wordt zichtbaar in een groenere padenstructuur, extra bomen en heggen en heesters.

Wanneer de begraafplaatsen weer naar het vereiste A+ beeldkwaliteit niveau zijn teruggebracht is een structurele verhoging van het dagelijks onderhoudsbudget noodzakelijk om het

kwaliteitsniveau te behouden. Hiervoor is jaarlijks een bedrag van € 157.599 noodzakelijk. De inschatting is dat de onderhoudskosten na 5 á 10 jaar verlaagd kunnen worden. Het te schoffelen areaal wordt in de toekomst met de genoemde omvorming kleiner (meer groen, onderhoudsarmere beplanting en dus minder ruimte voor onkruid). De kosten worden betrokken bij de afwegingen in de voortgangsrapportage en de kadernota 2022.

4. Bijlage

1. Rapport toelichting onderhoud begraafplaats Akendam en St. Jozef.